

Nr. 56

Mandag 7 juni 1943

3 årg.

IEN SYVENDE JUNI. Den syvende juni 1905 er en merkepel i Norges historie. Etter de nærmeste århundrer, da vårt land og vårt folk var prisgitt fremmede herrers vrede, var den nasjonale selvhevdelsesviljen sprunget ut i full blomst. Sluttstenen ble lagt på det frigjøringsverk som ble påbegynt på Eidsvold i 1814. Den sak som Henrik Wergeland levet oppå endet for, og som Bjørnson, Sverdrup og alle de andre åndens stormenn i det forrige århundres Norge stred for, ble ført fram til seier. Det siste bånd på vår nasjonale selvstendighet ble revet over; unionen med Sverige ble opplyst. Norge var igjen blitt et fritt og selvstendig kongerike. Derfor er 1905 et stort år i Norges historie, en tid da alle partiskranker ble brutt ned og hele folket - uten hensyn til klasse eller sosialt syn - smilte seg i en sterk fellesvilje. Det virket som en gjenfødsel, en fornyelse. Det var som selve nasjonalitetens ide ble opplevd av nordmennene i 1905.

Det er med stolthet blandt med venod at vi nordmenn nå minnes 1905. Vi er stolte over at den mest hensynsløse terror ikke har greid å kue vår nasjonale ånd, og at tiden igjen har brutt alle skranker ned og skapt en enig nasjonal kampfront, som ingen makt skal kunne bryte ned. I kampen mot overfallsmennene er vår nasjon ført påny, og den har funnet sin sjel i denne undertrykkelsens og smortens bitre tid. På denne syvende juni - etter alt å dømme den siste under tysk styre - fornyer vi vårt løfte om at striden ikke skal være slutt før det nazistiske voldsherredømme er knust, og vårt land, vårt Norge igjen er fritt.

NORGES NÆRINGSSAMBAND. Nazistenes store mål er å få etablert Rikstinget. Når dette er bragt vel i havn, vil det bli sluttet fred mellom Norge og Tyskland, og automatisk vil følge mobilisering av nordmenn mot våre allierte og mot våre egne landsmenn. Disse planer er det nazistene av all makt søker å realisere, og det er disse planer det norske folk må hindre fullbyrdelsen av.

Etter "statsakten" på Akershus 1. februar i fjor skyndte Quisling seg med å sette planen ut i livet. Rikstinget skal bestå av Kulturtinget og Næringstinget. Quisling valgte å danne grunnlaget for Kulturtinget først. Allerede 5. februar kom loven om Norges lærersamband. Meningen var at alle lærere, prester, leger, advokater osv. skulle tvangsimorganiseres i respektive "samband". Representanter for disse samband skulle så utgjøre Kulturtinget. Vi husker alle det svar Quisling fikk. Spontant kom protestene fra lærerne og prestene. Også andre grupper avviste blankt Quislings forsøk på å innlomme dem i "samband". Nazistene måtte gi seg. Nederlaget var totalt.

Nå forsøker de seg imidlertid på nytt; denne gang med Norges Næringsamband. Alle næringsdivende i landet skal tvinges til å tilhøre et eller annet næringsforbund. Disse danner tilsammen næringssambandet. I spissen for dette sambandet står den kryktede NS-direktør Alf Whist med titelen president, mens nazistene "minister" Frøtheim og general-konsul Hilditsch er visepresidenter. Til å begynne med hersket det en del uklarhet om hva opprettelsen av Norges Næringsamband egentlig betød. En del firmaer fikk beskjed om å slutte seg sammen, men de firmaer dette gjalt skulle få anledning til å drøfte sammenslutningen seg imellom og til å finne en ordning som skulle være til beste for alle parter. Men snart skjønte en jo at den eneste part som ville ha beste fordel av en slik ordning var nazistene. Både propagandmessig og reelt ville det ha stor betydning for nazistene om firmaene "frivillig" hadde funnet en løsning. Nå ser vi svaret også her: de firmaene det her gjelder, har valgt å la forretningene bli stanset fremfor å bli et redskap for gjennomføringen av de tiltak nazistene ønsker ønskelige.

Ved første øvokast kan det se ut som en her yter et offer. Men i virkeligheten er det ikke så. Vi kjenner nazistenes mentalitet så godt at vi vet at rekken en dem lillefingeren, tar de ikke bare hele hånden, men siuker en holt. Den vøi som er utspekt må følges av alle næringsdivende i vårt land. Klart og sikkert må det komme fram at det som nazistene nå søker å skape skal bli som alt annet de foretar seg: golde konstruksjoner uten indre liv.

Parolen er: Ingen må motta tillitsverv i Norges Næringsamband eller noen av dets underavdelinger. De som allerede har tillitsverv i noen næringsgruppe, må frasi deg det. Ingen må søke bistand eller henvende seg til den næringsgruppe han tvangsmessig sorterer under. Ingen som måtte bli innkalt møter fram til møter eller generalforsamlinger.

ARBEIDSMOBILISERINGEN. Det totale landsforrederi nazistene har begått i forbindelse med den såkalte "nasjonale" arbeidsinnsats, møtes og må fortsatt møtes med den mest absolutte vilje til å gjøre denne tjeneste for fienden illusorisk. Vi vet at de som ble utkalt i den første tiden, før en var holt klar over rekkevidden av dette nye ansklag mot vårt folk, nå gjør sin plikt og at arbeidstempoet er bestemt ut fra det hensyn at en er tvunget til å gjøre folkerettsstridig krigsarbeid for landets fiender og overfallsmenn. Alle som har nærørende eller kjente ute på tvangsarbeid må sørge for at denne innstillingen blir fullstendig. For dem som heretter blir utkalt sier det som vi før har

rekkt på, at en skal søke alle utveier for å unndra seg slavearbeidet. De tyske okkupasjoner har selv i gjennom sine betalte norske lønner brutt alle rettsregler og innført gangstermetoder i sine angrep på vårt folk. Vi svarer med - på hengkonvensjonens og folkrettenes klare grunn - å unndra oss eller gjøre illusorisk det tvangsarbeid som rettsstridig blir pålagt oss av landets fiender.

NYHETENE SØNDAG KVELD :

Luftoffensiven mot Italia. En stor styrke flyvende festninger gikk igår til angrep mot orlogshavnene i Spezia i Genoa-bukten. Til tross for at Spezia har en av de viktigste orlogshavnene i Italia, vendte alle angripende fly tilbake. Krigskorrespondenter melder at over 100 flyvende festninger deltok i toktet, og at hele bombelasten var kastet i løpet av 6 minutter. Dagens allierte kommunike melder at det er oppnådd bombetrøff i havnekvarteret og blandt krigsskipene, og at store eksplosjoner og branner oppstod. De tre 35.000 tons slagskip, Vittorio, Vittorio Veneto og Roma befant seg i havnen i Spezia i full beredskap, men ifølge krigskorrespondentene kunne man ikke observere om disse ble truffet eller ikke. - Britiske krigsskip bombet etter Pantelleria igår i frålvninga, senere på dagen ble øyn angrepet fra luften. Ingen fiendtlig fly gjorde forsøk på å angripe de allierte flåtestyrker, og kystbatteriene ydet bare svak motstand. Mål på Sardinia og Catania på Sicilia ble også kraftig bombet. Skipsfart langs vestkysten av Hellas og i Egearhavet er blitt angrepet. Fra alle disse operasjoner svnes 4 allierte fly, 6 fiendtlig er blitt skutt ned.

Russland. Russiske fly fortsetter sine angrep mot Orel, og angriper nå jernbaneknutepunkten Briansk og Karasjov i Orelfremspringet. Tillands fortsetter oppholdet i krappono, og dette skyldes det forandrøde kjerredømme i luften. Bare i mai har tyskerne mistet 2069 fly i Russland. Til disse enorme tap kommer alle de fly som er skutt ned eller ødelagt av amerikanerne og engelskmennene på andre fronter. Alt i alt overstiger de tyske flytap langt den produksjon den tyske flyindustri kan prestere.

Revolusjonen i Argentina. Det blir meldt fra Buenos Aires at den aksevennlige president Castillo lørdag ble styrtet av de væpnede styrker med støtte av folket. Det blir meldt idag at den nye regjering er dannet. Statsminister er general Rozon, visestatsminister general Zuoro og krigsminister general Ramírez. Forøvrig er alle regjeringensmedlemmer militære med undtagelse av finans- og justisministrene som er civilpersoner. - Det herskar nå fullständig ro i landet. Det radikale parti har meddelt at det støttet det nye styre. I Brasil er meldingen om at president Castillo er styrtet mottatt med begeistring, da en ventet at Argentina vil slutte opp om det pan-americanske samarbeid og bryte med aksjen. De tyske kommentarer til revolusjonen er overfor det fjerne østen at dette er en ren militær revolusjon som ingen ting har å gjøre med politikk. Samtidig fremholder den tyske radio overfor sine europeiske lyttere at revolusjonen skyldes vedvarende amerikanske intriger, og beklager at nok et land er kommet under amerikansk undertrykkelse.

Statsminister Churchill kom lørdag morgen tilbake til Storbritannia. BBC's medarbeider, Robert Donat, gir en skildring av hans reise. Fra Amerika fløy han til Gibraltar, og videre til Nordafrika, der han sammen med utenriksminister Eden har besøkt de britiske og amerikanske armeer. Han var først i Alger, siden fløy han over Atlasfjellene til Tunis, der han besøkte mange av de små byene som har fått store navn gjennom krigen i Nordafrika. Etter ankomsten til London igår hadde premieminister Churchill øyablikkelig et møte i parlamentet, der han førte forsete. - I Nordafrika hadde statsministeren også konferanser med generalene de Gaulle og Giraud og andre medlemmer av det franske nasjonalråd.

Ny viktig erklæring av general Giraud. General Giraud har over Alger radio avgitt en viktig erklæring til det franske folk. Giraud uttalte blandt annet at motstanden mot fienden ikke lenger er organisert av flokker av stridsmenn. Mellom ham og general de Gaulle var det kommet til fullständig enighet. Den dag er ikke fjern, uttalte generalen, da kanontordenen vil blande seg med lyden av kirkeklokken som vil forkynne vår seir fra Dunkerque til Marseille, og fra Cherbourg til Matz.

Norsk marinetokt. Like før midnatt den 5. juni senket norske lette flåtestridskrefter et tysk forsyningsskip i leden inn til Trelsøy. Eskorteringsfartøyet ble skadet. Til tross for kraftig ild fra kystbatteriene og forsvar fra det tyske forsyningsskip vendte de norske marinefartøyer tilbake til sin base bare litt skadet og med et lite antall sårode.

Tyskland. Den tyske rustningsminister, Speer, talte igår til det tyske folk gjennom radio. Han fortalte at den tyske produksjon av ammunisjon nå var 6 ganger så høy som i 1941, men uttalte ikke desto mindre senere at det var av ytterste viktighet at man sparade på ammunisjonen da man hadde store vanskeligheter med å fordelt den til alle de forskjellige fronter. - Siden talte Goebbels. Hans tale var speskket med trusler og undskyldninger overfor hjemmefronten, og la vekt på å bortforklare likheten med 1918. Føsensforskjellen som betød alt, var, sa han, forskjellen på arbeiderne den gang og idag. Han la dog ikke sjil på at han var misfornøyd med hjemmefronten.